

Strukturelle barrierer står i vejen for muskel-led sundhed

I Rapporten Sygdomsbyrden i Danmark 2022 angives, at 970.289 personer lever med lænderygsmærter og 659.811 personer med nakkesmerter. Dette vil sige, at i alt ca. 1,6 mio. danskere har smerter i nakke og lænderyg. Hertil kommer patienter med muskel-led-problemer i fx knæ, hofte og skuldre osv. I alt vurderer rapporten, at ryg- og nakkeproblemer koster samfundet ca. 12 mia. kr. i ekstra omkostninger i sundhedsvæsenet og 48 mia. kr. i ekstra omkostninger til tabt produktion. Det gør muskel-led-problemer til det område, der rammer flest og koster mest i det danske samfund.

Desværre findes der ikke en samlet national strategi for at imødekomme problemet. Afhængig af hvor patienterne henvender sig, modtager de forskellig vejledning – og præsenteres for forskellige regninger.

I primærsektoren er der høj egenbetaling (bl.a. hos kiropraktoren), mens sekundærsektoren er gratis for patienterne. Det leder patienterne mod operation og skanning og væk fra konservativ behandling (undersøgelse, rådgivning, patientuddannelse, træning osv.), hvor evidensen er bedre.

Den manglende nationale strategi og det manglende økonomiske incitament for patienterne medfører social ulighed blandt patienter. Dette resulterer i, at borgere, der bliver syge, lever med smerter, afholdes fra arbejdsmarkedet eller dør. Det viser blandt andet Sundhedsstyrelsens rapporter *Social ulighed i sundhed og sygdom* (2020), *Sygdomsbyrden i Danmark* (2023) og *Social og geografisk ulighed i sundhed* (2023).

Primære strukturelle barrierer for muskel-led sundhed:

- U hensigtsmæssige økonomiske incitamenter i behandling af muskel-led-lidelser
- Manglende national strategi for muskel-led-lidelser

Strukturelle løsninger

I Regeringens Sundhedsreform 2022 blev taget første spadestik mod en strukturel løsning, da Sundhedsstyrelsen skal udarbejde klare kvalitetskrav og anbefalinger, der skal styrke kvaliteten og medvirke til større sammenhæng og mere ensartethed i indsatsen for borgere med kroniske lidelser, såsom MSK-lidelser.

I tråd med dette er Danske Regioners arbejde med omlægning af behandling af patienter med muskel-skelet-lidelser fra sekundær- til primærpraksis, hvori Dansk Kiropraktor Forening blandt andre faggrupper har bidraget. Disse initiativer er de første skridt på vej mod en national strategi for muskel-skelet-sundhed.

Kiropraktorernes rolle i løsningen:

1. Tilbyde standardiserede undersøgelser og forløb for patienter med muskel-led-lidelser
2. Reducere egenbetalingsandelen, så uligheden nedsættes. Fx ved at en standardiseret førstegangsundersøgelse bliver gratis for patienten.
3. Mere fokus på både eksisterende og nye evidensbaserede pakkeforløb sikrer ensartet kvalitet.
4. Udlægning af opgaver fra sekundærsektoren til primærsektoren. Herunder:
 - a. Billeddiagnostik (ultralyd og røntgen). Kiropraktorerne kan bidrage til at nedbringe ventelisterne på røntgen og ultralyd samt tilbyde borgerne at få taget billedet nær bopæl.
 - b. Konservativt vurderingsforløb: Kiropraktorerne kan tilbyde et konservativt vurderings- og behandlingsforløb gennemføres til patienter på venteliste til operation.
5. Øget sammenhæng mellem sundhedsaktører. Fx læseadgang til Fællesmedicinkort
6. Digitaliseringsinitiativer i forbindelse med rådgivning, patientuddannelse, træning, billeddeling mv

Kort om kiropraktorerne: Specialister i bevægeapparatet med en lang videregående evidensbaseret uddannelse fra Sundhedsvidenskabeligt fakultet på SDU.